

KIRJALLISUUS

Euroopan Komissio: SWD(2016) 94 final. Suomen maaraportti 2016. http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/cr2016_finland_fi.pdf

Hanushek, Eric & Woessmann, Ludger: The Knowledge Capital of Nations – Education and the Economics of Growth. Cambridge, Massachusetts and London, England: The MIT Press, 2015.

Kalenius, Aleks: Jotain väärin mitattua, jotain väärin lainattua. Vastaus Osmo Kiviselle ja Juha Hedmanille. Yhteiskuntapolitiikka 81 (2016), 2, 227–230.

Kivinen, Osmo & Hedman, Juha: Suomalaisen korkeakoulutuksen kansainvälinen taso on väitettyä parempi – mahdollisuuksien tasa-arvo ja korkea osaa-

minen. Yhteiskuntapolitiikka 81 (2016) 1, 87–96.

OECD: Education indicators in Focus, No 37, 2015 <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/5jm5hl10rbtj.pdf?expires=1462798724&id=id&accname=guest&checksum=8B4A9BC7D5CB011811499D3C2941B5D3>, 2015a.

OECD: Education indicators in Focus, No 28, 2015 http://www.oecd-ilibrary.org/education/are-young-people-attaining-higher-levels-of-education-than-their-parents_5js7lx8zx90r-en, 2015b.

Pritchett, Lant: The rebirth of education: Schooling ain't learning, Washington, DC: Center for Global Development. Brookings Institutions Press, 2013.

Osmo Kiviselle ja Juha Hedmanille:

Tasosta, muutoksesta ja termeistä

ALEKSI KALENIUS

Osmo Kivinen ja Juha Hedman vastaavat artikkeleistaan saamaansa kritiikkiin, mutta terminologia- ja tulkintaongelmat jatkuvat.

Kirjoittajat kiistävät käsittelevänsä määrällisiä muutoksia mutta argumentoivat harhaanjohtavasti korkeakoulutettujen määrän ajallisella vertailulla. Korkeakoulutettuja nuoria on enemmän kuin koskaan, koska ammattikorkeakoulutetuilla on korvattu 1990-luvun puolivälin yli 180 000 opistoasteen tutkinnon suorittanutta alle 35-vuotiaista sairaanhoitajaa, insinööriä ja niin edelleen. Tutkinnoista tuli korkeakoulututkintoja, mutta koulutuspituudet, palkat ja työtehtävät säilyivät pitkälti ennallaan. Koulutustasoa ei mitata leimoilla eikä poistuvien korvaaminen ole nousua.

Koulutushuippu on alle 35-vuotiaissa ikäluokissa ohitettu niin Tilastokeskuksen koulutustasomittaimella kuin korkea-asteen tutkinnon suorittaneissa. Yliopistokoulutukseen osallistuneiden osuus oli korkeimmillaan vuonna 1981 syntyneillä. Osaamiseltaan parhaita olivat vuonna 1998 toteutetussa aikuisten osaamistutkimus IALS:ssä 1970-luvun lopussa syntyneet ja vuonna 2012 toteutetussa PIAAC-tutkimuksessa 1970–1980-lukujen vaihteessa syntyneet. Puolustusvoimien Peruskoe-1:n parhaat tulokset saavuttivat 1970-luvun lopussa syntyneet.

OECD mittaa korkeaa koulutusta ja sen kehitystä korkea-asteen koulutuksen (*tertiary*) suorittaneilla, joiden osuudessa 25–34-vuotiaat suomalaiset ovat OECD-vertailussa sijalla 20. Näitä tietoja Kivinenkin on käyttänyt jo vuosikymmeniä (Kivinen & al. 1995). Tämän kiistämiseksi annettu lähde ei edes käsittele koulutustasoa, vaan kandidaatti- ja maisteritason tutkinnon suorittaneiden sukupuoli- ja koulutusajakaumaa, minkä lähdeluettelosta unohtunut otsikkokin (”Who are the bachelor’s and master’s graduates?”) paljastaa.

Kirjoittajien koulutustasoterminologia tulkinta huojuu yleisesti. Artikkelissaan kirjoittajat tulkit-sivat tertiary-termin viittaavan kaikkiin perusasteen jälkeisen koulutuksen suorittaneisiin, nyt he käyttävät samoja tietoja eri vuodelta kertomaan eriarvoisuudesta korkeakoulutuksessa. Kyse on kuitenkin korkea-asteen koulutuksesta.

KIRJALLISUUS

Kivinen, Osmo & Ahola, Sakari & Kankaanpää Arto: Current and future demand for graduates: problems of comparative analysis. European Journal of Education, Vol. 30, No. 2, Higher Education and Employment (1995), 187–201.